

til at sige som saa: Skønt vi kun kunne spare 65 Kr., ville vi alligevel hellere have dem ind paa en af Aandssvageanstalterne, selv om det vil koste Statskassen 300 Kr. Det ligger jo ikke just for Kommunalbestyrelserne at se paa den Side af Sagen. Jeg henstiller det specielt til Kultusministerens velvillige Overvejelse, om der ikke var Grund til alligevel at tage det Spørgsmaal op til nærmere Overvejelse, som er rejst i Landstingets Udvalg, om det ikke økonomisk set er baade fornuftigt og forsvareligt at yde Kommunerne Tilskud til Anbringelse af saadanne aandssvage i kommunale Anstalter, som ikke have nogen som helst Gavn af at komme ind paa Aandssvageanstalterne, fordi de ikke kunne lære noget og ere uudviklelige, som jeg tror, det hedder i Bemærkningerne til Lovforslaget, og som ere saa rolige, at man ikke risikerer noget ved at have dem i Anstalter, hvor der ikke tages særlig Sigte paa et saa intensivt Opsyn som paa selve Aandssvageanstalterne. Det vilde være til Gavn saavel for Statskassen som for Kommunerne, fordi man temmelig sikkert vil kunne anbringe en hel Del aandssvage langt billigere paa de kommunale Anstalter end paa de Anstalter, som Staten — om end den ikke ejer dem — yder et saa stort Tilskud, at de alligevel drives ved Statskassens Midler.

Det er rigtigt, hvad begge de ærede Talere, som have haft Ordet i denne Sag, sige, at man ikke vil være færdig, fordi man anlægger denne Aandssvageanstalt i Ribe. Efter de foreliggende Oplysninger tror jeg, at det straks efter skal vise sig, at der fremdeles er for lidt Plads. I Stedet for, som det ærede Medlem for Ribe (Busk) mente, at udvide Anstalten i Brejninge, skulde man tage under Overvejelse, om man ikke kunde slippe billigere og befri Kommunerne for nogle af deres Udgifter ved et Tilskud til deres aandssvages Anbringelse i passende kommunale Anstalter.

Det er ingenlunde min Mening med disse Bemærkninger at ville hindre, at Lovforslaget gaar sin Gang gennem Rigsdagen og bliver færdigt snarest muligt, thi jeg tror, en Lov som denne er nødvendig af Hensyn til de mange, der staa paa

Eksspektancelisten. Jeg har blot villet understrege denne Side af Sagen.

Jeg kunde ogsaa have Lyst til at gøre en Bemærkning overfor det ærede Medlem for Ribe og for den Sags Skyld ogsaa overfor den højtærede Kultusministers Opfattelse af de Betingelser, der maa stilles til Stedet for Anlægget af en Aandssvageanstalt. Disse Betingelser synes at skifte noget med Aarene og endda indenfor et ikke saa overmaade langt Aaremaal. Da der var Tale om Anlægget af Brejninge Anstalten, stillede man store Fordringer med Hensyn til Terrain, Læ, Strandbade osv. Der var, som næsten altid, naar der er Tale om saadanne Anstalters Oprettelse, Tale om mange forskellige Pladser. Enhver af os havde vistnok sin By, som han mente var den bedste, og for hvis Valg han kunde finde udmærkede Grunde. Jeg dristede mig ikke den Gang til at sige et eneste Ord i saa Henseende. Jeg var jo ogsaa meget ny i Tinget den Gang. Jeg nævnede ikke Nørre Sundby. Der blev, som sagt, nævnt mange Byer, men ingen vare gode nok, fordi der manglede de Betingelser, som man den Gang ansaa for nødvendige. Jeg har nu med nogen Interesse set, at man ved Anlægget af denne Anstalt helt har fraveget de mange Krav, man i sin Tid stillede. Jeg minder i saa Henseende om, at Kommissionen for Aandssvagevæsenet i 1888, af hvilken Kommission for Resten den ærede sidste Taler var Medlem, nedsatte et Udvalg, der berejste Jylland og saa paa de forskellige Pladser, deriblandt ogsaa paa Nørre Sundby, hvilke Pladser den beskrev. Jeg har blandt disse forgæves ledt efter Ribe; derimod har jeg med stor Interesse set, hvad Udvalget skrev om den By, jeg har den Ære at repræsentere. Jeg har kun fundet den Mangel anført ved Nørre Sundby, at den var for lille. Ganske vist laa den ved Siden af en stor By — og den By ligger der da for Resten endnu — nemlig Aalborg, men er kun forbunden med Aalborg ved to Broer. Paa den ene køre Togene, den anden er den saakaldte Pontonbro til Vogne og Fodgængere, og man maa indrømme, at naar det blæser stærkt — jeg havde nær sagt, det gør det som Regel, i ethvert Tilfælde i denne Tid —, kan det